

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1976-1977/2505

อัยการจังหวัดนครราชสีมา และบริษัทธนาคารกสิกรไทย จำกัด โดยนายเกษม ล่ำซำ กรรมการผู้จัดการ โจทก์ นายประเสริฐ จุลละเกศ จำเลย อัยการจังหวัดนครราชสีมา โจทก์ นายประเสริฐ ฯ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 353, ป.อ. มาตรา 354, ป.อ. มาตรา 3, กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 319, ป.วิ.อ. มาตรา 3, ป.วิ.อ. มาตรา 5, ป.วิ.อ. มาตรา 43, ป.วิ.อ. มาตรา 253, พ.ร.บ.พนักงานอัยการ พ.ศ. 2478 มาตรา 11

ย่อ / หลักกฎหมาย

1. การร้องทุกข์นั้น ย่อมมอบอำนาจให้ร้องทุกข์แทนกันได้ (อ้างฎีกาที่ 890/2503) 2. ในคดีอาญา อัยการไม่มีอำนาจฟ้องขอให้เรียกดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่จำเลยยกออกไป เพราะดอกเบี้ยไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญหายไป เนื่องจากการกระทำผิดตามที่บัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 แต่เนื่องจากผู้เสียหายได้เป็นโจทก์ร่วมกับ พนักงานอัยการ โดยถือเอาค่าฟ้องของพนักงานอัยการเป็นของตนเช่นนี้ถือได้ว่า ผู้เสียหายได้เรียก ดอกเบี้ยแล้วแต่เมื่อยังไม่ได้เสียค่าธรรมเนียมเนื่องจากการฟ้องเรียกดอกเบี้ยมารวมทั้ง 3 ศาลเช่นนี้ ศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้เรียกได้ เมื่อเสียค่าธรรมเนียมแล้ว จึงจะพิจารณาวินิจฉัยต่อไป เกี่ยวกับกรณีนี้ได้ 3. จำเลยเป็นผู้จัดการธนาคารยกยอกเงินธนาคาร ถือว่าเป็นการกระทำในฐานะ เป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนตามถ้อยคำในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 แล้ว 4. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 เป็นคุณแก่จำเลยว่ากฎหมายลักษณะ อาญา มาตรา 319 (ข้อ 2 โดยที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 26/2505)

คำพิพากษา

คดี ๒ สำนวนนี้พิจารณาพิพากษารวมกัน โจทก์ฟ้องทำนองเดียวกันว่า จำเลยเป็นผู้จัดการธนาคาร กสิกรไทย จำกัด สาขานครราชสีมา ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลรักษาและครอบครองทรัพย์สิน ของธนาคารไว้เพื่อกิจการของธนาคารโดยชอบ จำเลยจึงอยู่ในฐานะเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอัน ย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน จำเลยร่วมกับนายเยียมได้ยกยอกเงินฝากธนาคารในสำนวนแรก ๓๗๒,๗๘๒ บาท ในสำนวนหลัง ๗๕๐,๐๐๐ บาท ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓, ๓๕๔, ๘๓ กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๓๑๔, ๓๑๙, ๖๓ กับขอให้ใช้ทรัพย์สินและนับโทษ ติดต่อกัน จำเลยให้การปฏิเสธทั้งสองสำนวน ธนาคารกสิกรไทยจำกัด โดยนายเกษม ล่ำซำ กรรมการผู้จัดการผู้เสียหายเข้าเป็นโจทก์ร่วม ศาลชั้นต้นฟังว่า การที่จำเลยนำเงินของธนาคารไป ใช้ ก็โดยนายเกษม ล่ำซำ ผู้จัดการใหญ่ยินยอมจำเลยไม่มีเจตนาทุจริต และผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ ภายใน ๓ เดือน ขาดอายุความ พิพากษายกฟ้อง อัยการโจทก์และโจทก์ร่วมอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ ฟังว่า จำเลยทำผิดจริงตามฟ้อง คดีไม่ขาดอายุความ แต่เห็นว่าอัยการไม่มีสิทธิฟ้องเรียกดอกเบี้ย ในจำนวนเงินที่จำเลยยกยอก กับเห็นว่าจำเลยเป็นแต่เพียงได้รับความไว้วางใจของธนาคารกสิกร ไทย จำกัด เท่านั้น ไม่ใช่เป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ ที่โจทก์อ้าง จึงพิพากษากลับว่าจำเลยผิดตามกฎหมาย ลักษณะอาญา มาตรา ๓๑๔ ทั้งสองสำนวน ให้จำคุกจำเลยรายละตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ กระทั่งละ ๑ ปี ๖ เดือน รวมเป็น ๓ ปี กับให้จำเลยคืนเงิน ๑,๑๒๒,๗๘๒ บาท แก่

ผู้เสียหาย คำฟ้องและคำขออนุญาตนี้ให้ยก แต่มีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์นายหนึ่งเห็นแย้งว่า นายเกษม ล่าช้า ผู้เสียหายไม่มีอำนาจมอบให้นายเพ็ญ สิมะเสถียร ร้องทุกข์แทน อ้างฎีกาที่ ๑๘๕๗/๒๕๔๙ อัยการจึงไม่มีอำนาจฟ้อง ควรยกฟ้องทั้ง ๒ ส่วน โจทก์ร่วมและจำเลยฎีกา ในปัญหาเรื่องร้องทุกข์ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การร้องทุกข์นั้นยอมมอบอำนาจให้ร้องทุกข์แทนกันได้ อ้างฎีกาที่ ๘๙๐/๒๕๐๓ ที่โจทก์ร่วมฎีกาว่า ในคดีอาญา อัยการมีสิทธิฟ้องเรียกดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่จำเลยยกยอกได้นั้น ศาลฎีกาได้ปรึกษาโดยที่ประชุมใหญ่แล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ บัญญัติว่า "คดี ฯลฯ ยกยอก ฯลฯ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกร้องทรัพย์สินหรือราคาที่เขาสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิดคดี เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญาก็ให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายด้วย" ดังนี้ และมีให้เรียกค่าธรรมเนียมโดยบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๓ แห่งกฎหมายที่กล่าวแล้ว แต่เห็นว่าดอกเบี้ยนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด เพราะฉะนั้นในคดีนี้ พนักงานอัยการจึงฟ้องเรียกค่าดอกเบี้ยไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี การที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมโดยถือเอาคำฟ้องของพนักงานอัยการเป็นของตน เช่นนี้ ถือได้ว่าผู้เสียหายได้เรียกดอกเบี้ยแล้ว แต่ปรากฏว่าโจทก์ร่วมยังมิได้เสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายเลย จึงให้ส่งสำนวนกลับไปให้ศาลชั้นต้นเรียกค่าธรรมเนียมเฉพาะดอกเบี้ยทั้ง ๓ ศาลจากผู้เสียหาย ซึ่งเป็นโจทก์ร่วม และบัดนี้ศาลชั้นต้นได้ดำเนินการตามคำสั่งแล้ว จึงจะได้พิจารณาสิ่งในเรื่องนี้ต่อไป ที่โจทก์ร่วมฎีกาว่า จำเลยเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า เดิมได้มีบทบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๓๑๙ (๓) และต่อมาก็ได้ขยายความข้อนี้และบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ ซึ่งเห็นได้ว่ากฎหมายมุ่งถึงการกระทำเกี่ยวกับธุรกิจที่ประกอบเป็นหลักเกณฑ์และงานที่จำเลยทำอยู่นี้ก็เป็นกิจการหรือธุรกิจการธนาคารอันเห็นได้ว่าเป็นสถานที่ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประกอบ การธนาคารอันได้รับความไว้วางใจ เกี่ยวกับการเงินจากประชาชน โดยจำเลยเป็นผู้ดำเนินการแทนธนาคาร ด้วยเหตุนี้จึงถือได้ว่า การกระทำของจำเลยต้องด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ ซึ่งกำหนดโทษไว้หนักกว่าการยกยอกธนาคาร แต่การกระทำของจำเลยตามสำนวนหลังเป็นการกระทำก่อนใช้ประมวลกฎหมายอาญา ส่วนสำนวนแรกเกิดขึ้นระหว่างใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญาจึงต้องลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ ซึ่งมีโทษเบากว่า ที่โจทก์ร่วมฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยให้หนักขึ้นอีก ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยเป็นผู้จัดการธนาคาร อันเป็นกิจการที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการเงินมากทำผิดโดยใช้ความรู้ความเฉลียวฉลาดและความชำนาญในหน้าที่โดยวิธีอันยกยอกซ่อนเร้นซ่อนเร้นเอง นับว่าเป็นการกระทำผิดร้ายแรง อาจกระทบกระเทือนกิจการธนาคารและเศรษฐกิจของบ้านเมืองได้ ที่ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำเลยมาแล้ว จึงนับว่าเบาไป ศาลฎีกาพิพากษาแก้ศาลอุทธรณ์ว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ ทั้ง ๒ ส่วน ให้จำคุกจำเลยเป็นรายกระทงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ กระทงละ ๒ ปี ๖ เดือน รวมเป็นโทษจำคุก ๕ ปี กับให้จำเลยคืนเงิน ๑,๑๒๒,๗๘๒ บาท และดอกเบี้ยอีก ๓๔,๐๑๔ บาท รวมเป็นเงิน ๑,๑๕๖,๗๙๖ บาทแก่ผู้เสียหาย และให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมสามศาลและค่าทนายความสามศาลห้าร้อยบาทแทนโจทก์ร่วมด้วย

องค์คณะ

ไชยเจริญ สันติศิริ · โปยม เลขยานนท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1976-1977/2505>